

کلام امیر

خداوند پیام زنده ای را که ارزش خود را بداند
و در زندگی دچار افراط و تفریط نشود

نشانی سبز
شهادت

برگی از زندگی شهیده فرهانیان



رشادت ها و دلاوری های
عرصه شهادت فراموش
نشدنی است. شاید گذر
زمان غبار فراموشی را بر
بسیاری از رخداد های
تاریخی بنشانند اما
داستان هایی که از اینار
و فداکاری رزمندگان در
دفاع مقدس روایت شده،
برای همیشه در جریده

تاریخ ثبت و هیچ گاه از یادها نخواهند رفت.

شهیده مریم فرهانیان، یک پرستار و نظامی با اندیشه هایی
بزرگ بود که سالروز شهادتش در تقویم به عنوان روز بسیج
جامعه زنان نام گذاری شده است. او هنگام دفاع از میهن در
سن نوجوانی و جوانی قرار داشت اما آن قدر به خودسازی و
تهذیب نفس پرداخته بود که در سال ۱۳۶۳ در ۲۱ سالگی بر اثر
اصابت ترکش خمپاره در آبادان به درجه شهادت نایل آمد. این
شهیده بزرگوار با تاسی از حضرت فاطمه زهرا (س) در جوانی به
شهادت رسید و همواره در رفتار و کردار خویش ایشان را الگو قرار
داده بود. شهیده مریم در زندگی خود به دنبال شناخت تکلیف
و وظیفه دینی و شرعی بود و با جدیت به وظایفش عمل می کرد.
مریم توجه ویژه ای به مبدا و مقصد خلقت انسان داشت و از
عادات پسندیده ایشان، این بود که در جمع های دوستانه
با گریز به مسأله معاد این موضوع را برای دیگران هم یادآور
می شد. مریم هنگام نماز خواندن به گونه ای بود که اطرافیان
به خوبی متوجه خشوع و خضوع او بودند. فداکاری، مهربانی،
اینار و گذشت حتی در زمانی که حق با او بود از دیگر ویژگی های
شخصیتی شهیده مریم فرهانیان شمرده می شد. مریم گناهان
کوچک را زمینه ای برای انجام گناهان بزرگ می دانست و
می گفت باید از گناهان کوچک ترسید، چرا که کوچک شمردن
گناهان صغیره باعث بروز بسیاری از مشکلات و گناهان کبیره
می شود. الناز صفاجویی به نقل از خواهر شهیده فرهانیان
در خصوص شجاعت او می گوید: «در روزهای نخستین جنگ و
در حالی که تنها ۲۰ روز از شهادت برادرمان، مهدی گذشته بود،
مادرم شرایط روحی نامساعدی داشت و مریم قضیه بازگشت
به آبادان را مطرح کرد. هیچ کس جرأت مطرح کردن بازگشت به
جبهه های جنگ را به مادرم نداشت اما مریم بهترین تصمیم
را گرفت و مجوز بازگشت هشت نفر از اعضای خانواده را نیز به
همراه خود به جبهه از مادرم گرفت.»

کاش این روزها
مشهد بودیم

دکتر آرش شفاعی

شاعر
و نویسنده

وقف کرده است. با گسترش یافتن تشکیلات رسمی آستان قدس و
توجه مقامات عالی رتبه کشوری و لشکری به آن از دوره صفویه به بعد،
مراسم و جشن هایی نیز که در این مکان مقدس برگزار می شد، ترتیب و
تشریفات خاص خود را پیدا کرد و سال به سال بر شکوه آن افزوده شد.
در ایام عید، از جمله عید سعید مبعث در این مکان مقدس، مراسمی
رسمی با حضور بزرگان و چهره های عالی رتبه شهر و کشور برگزار می شده
و یکی از بخش های مهم این مراسم، شعرخوانی ملک الشعرای آستان
قدس رضوی در این مراسم بود. جالب است بدانید آخرین شخصی
که عنوان ملک الشعرای آستان قدس را داشته است، شاعر نامدار و
بزرگ عصر ما زنده یاد محمد تقی بهار است که به عنوان ملک الشعرای
بهار هم شهره است. بهار فرزند میرزا محمد کاظم صبوری بود که او
نیز مردی دانشمند، ادیب و ملک الشعرای آستان قدس رضوی بود.
اما این مراسم تنها وجه رسمی و تشریفاتی ندارد، بلکه جنبه مردمی
آن مشهودتر است. گل آرای و تزئین صحن ها و شبستان های حرم در
این روز همراه با نوشته هایی از آیات قرآن و احادیث معصومان (ع) و
شعر شاعران در جای جای حرم به چشم می خورد. بد نیست بدانید
که بسیاری از این گل ها هدایا و نذورات مردم است که این شیوه زیبا را
برای تبریک عید رسالت پیامبر به فرزندش علی بن موسی (ع) انتخاب
کرده اند. ضمن این که مراسم خواندن دعای کمیل و زیارت امین... و
آیین های مدیحه سرایی و خطبه خوانی در جای جای حرم مطهر در
شب و روز عید مبعث برگزار می شود. اگر این روزها در مشهد باشید،
علاوه بر مواجه شدن به گروه بسیاری از زائران در خیابان های منتهی به
حرم، شاهد برپایی خیمه های اکرام و اطعام خواهید بود و قدم به قدم
به صرف شیرینی و چای دعوت خواهید شد.

اگر روزهای عید مانند روز
عید مبعث به حرم مطهر
رضوی رفته باشید، متوجه
حال و هوای متفاوت این

روزها در آن مکان مقدس و روحانی می شوید. ابتدا بگذارید کمی
از تاریخچه آستان قدس رضوی از دیرباز بگوییم تا به امروز برسیم.
می دانیم که از همان نخستین دورانی که امام هشتم (ع) در توس به
شهادت رسید، پیکر پاک ایشان در بقعه ای در این شهر به خاک سپرده
شد و به محل رجوع و زیارت مردم تبدیل شد. از قرن چهارم هجری به
بعد، تردد زائران باعث شد که کم کم تشکیلاتی برای تسهیل امر زیارت
مردم شکل بگیرد. می دانیم که دوران حکومت دیالمه زمانی بود که
این تشکیلات استقرار و ثبات مشخصی یافت و تولید امور آستان به
خانواده های سادات رضوی واگذار شد که از نسل امام رضا (ع) بودند.
تشکیلات آستان قدس از دوران صفویه به بعد، ساختار وسیع تری به
خود گرفت و برگزاری مراسم و آیین ها در آن شکوه و نظم بیشتری به خود
گرفت. از طرف دیگر، گروه های زیادی از مردم دوستدار اهل بیت (ع) در
چهارگوشه ایران و جهان به خصوص در خراسان، اموال و املاک خود را
برای اهداف و نیت های مشخصی وقف آستان قدس رضوی می کردند.
جالب است بدانید بخشی از این اوقاف صرفا به منظور تهیه مخارج
اعیاد مذهبی در حرم رضوی و تشکیلات آستان قدس، وقف شده است.
از جمله مشهورترین این موقوفات، موقوفه مرحوم فتحعلی خان،
صاحب دیوان از رجال مشهور عصر قاجاری است که مدتی نیز متولی
آستان قدس رضوی بوده است. او رقباتی را صرفا به منظور برگزاری
مراسم جشن در روز سوم شعبان و به مناسبت تولد امام حسین (ع)

بد نیست به عنوان حسن ختام این نوشتار، بخش هایی از یکی از قصاید ملک الشعرای بهار را در مدح پیامبر (ص) مرور کنیم:



لیکن جهان به چشم خود اندر حجاب داشت
امروز شد گرفته ز چشم جهان حجاب
تا دید بی حجاب رخ را که کردگار
بر او بخواند آیت والشمس در کتاب
رویی که آفتاب فلک پیش نور او
باشد چنان که کتان در پیش ماهتاب
شاهی که چون فراشت لوای پیمبری
بگسسته شد ز خیمه پیغمبران طناب
با مهر اوست جنت و با حب او نعیم
با قهر اوست دوزخ و با بغض او عذاب

ای آفتاب گردون تاری شو و متاب
کز برج دین بتافت یکی روشن آفتاب
آن آفتاب روشن شد جلوه گر که هست
ایمن ز انکساف و میرزا احتجاب
بنمود جلوه ای و ز دانش فروخت نور
بگشود چهره ای و ز بینش گشود باب
شمس رسل محمد مرسل که در ازل
از ماسوا... آمده ذات وی انتخاب
تابنده بُد ز روز ازل نور ذات او
با پرتو و تجلی بی پرده و نقاب